

INFORMÁCIÓK

Ezeréves a magyar iskolakultúra *Ismertető a Debreceni Akadémiai Bizottság Székházában rendezett konferenciáról*

A honi iskoláztatás millecentenáriumának országos és helyi eseménysorozatához kapcsolódó rendezvényen számos előadással kísért plenáris ülésen tekintették át azt a nehéz, ugyanakkor eredményes utat, amelyiket a magyar oktatásügy a kezdetektől napjainkig bejárt. A szekcióüléseken pedig a pedagógusképzésről éppúgy szó esett, mint a határainkon túli magyar iskolázás históriájáról és az intézménytörténeti kutatásokról.

Bajkó Mátyás, a DAB neveléstudományi munkabizottságának elnöke a konferencián hangsúlyozta:

– Az egész egyetemes magyar oskolázás ezeréves történetére emlékeztünk, mert úgy gondoljuk, hogy nem csak a szűkebb hazánkban működő, hanem jelenlegi határainkon kívül rekedt oktatási-nevelési intézmények, az erdélyi, a kárpátaljai, a felvidéki, az osztrák és a délvidéki területek intézményeinek históriája is szerves része ennek a nagy történelmi korszaknak.

Az elnök utalt rá, hogy Pannonhalmán olyan iskolatípus kezdte meg működését, amely természetes módon kapcsolódott a kor európai kereszténységének kultúrájához. Majd jelezte a tanácskozás fő gondolati motívóját:

– Mi itt Debrecenben és a régióban – *Illyés Gyula* szavaival élve – tizenötmillió magyarra gondolunk, amikor az egész Kárpát-medencére és az azon túli művelődésre, tudományra szomjúhozó népet, nemzetet szeretnénk jólétben és boldogságban látni.

Megtisztelte a konferenciát *Hevessy József*, a város polgármestere és *Székelyhídi Ágoston*, a Magyarok Világszövetségének területi elnöke köszöntő szavaival, az esemény jelentőségének méltatásával.

Nagy érdeklődéssel kísérték a plenáris ülés előadásait a jelenlévő Ady Akadémia hallgatói, a város, a régió pedagógusai, különösen *Kelemen Elemér*: A magyar iskolakultúra ezer éve; *Havas László*: A középkori magyar iskola és a latin nyelv; valamint *Polonkai Mária*: A NAT és a magyar iskola című előadásai.

A szekcióüléseken a téma elméleti és gyakorlati kérdései területek bemutatása. A pedagógusképzés című szekcióban megismerkedhettünk *Gönczi Pál* és a zeleméri nevelőintézet (*D. Tóth László*), A középkoriskolás tanárképzés módszertani kérdései (*Hadas Ferenc*), A református tanítóképzés történelmi változása (*Fürj Zoltán*), Az óvodai játék iskola előkészítő funkciója (*Kovács György*), Képzőművészeti nevelés a Hajdúság iskoláiban (*Üveges Mária*) kérdésköreivel.

A határon túli magyar iskolázás címet viselő szekció bemutatta a Fejezetek a kolozsvári Magyar Egyetem történetéből (*Pukánszky Béla-Kékes Szabó Mihály*), A felvidéki magyar iskolázás (*Albert Sándor*), A kárpátaljai magyar iskolarendszer (*Fedinec Csilla*), A református iskolázás és a székely Mikó Kollégium (*Albert Enikő*), *Varga Béla* a kisebbségi iskolázás problémáiról (*Orosz Gábor*) A zilahi református kollégium (*Petrikás Árpád*) történeti tapasztalatait, követendő hagyományait.

Információk

Az intézménytörténeti kutatások referátumai ráirányították a figyelmet a ma is érvényes pedagógiai elvekre, gyakorlatokra, metodikákra; bemutatták azokat a tevékenységformákat, amelyekkel a tanulók személyiségét és csoportjaikat fejleszthetik, azokat a nevelői eljárásokat, amelyek a pedagógusközösségeket formálják. A kutatások aktualitását jelzik a Társadalomismereti tantárgyak a magyar iskolázás újabbkor történetében, (*Breznányi László*) Az Eötvös-féle nemzetiségi oktatás (*Vaskó László*), A kisvárdai Szent László Gimnázium (*Lengyelne Tóth Éva*), Egy település iskoláztatása (*Lévai Béla*), Művészeti gimnázium a 2. évezred végén (*Kiss Tiborné*), A debreceni leánynevelő negyed százada (*Bauer Ilona*) témakörök.

A Debreceni Akadémiai Bizottság Neveléstudományi Munkabizottság tevékenységét, munkáját támogatja: a KLTE Ady Akadémiája, a Magyarok Világszövetsége Területi Szervezete, az Erdélyi Szövetség, a KLTE Neveléstudományi Tanszék, a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola. A rangos előadásokat és referátumokat kötetben adják közre a rendezők, amit ezúton is az olvasók szíves figyelmébe ajánlunk.

Nanszákné dr. Cserfalvi Ilona

Emlékeztető a Gyógypedagógiai Albizottság és az MKM által a tantervi irányelvek kidolgozására felkért munkabizottság 1996. március 25-én tartott együttes üléséről.

Gordosné Szabó Anna bevezetőjében utalt az Albizottság vállalt feladataira és emlékeztetett arra, hogy a gyógypedagógia az elmúlt évtizedekben többször került olyan felelősségteljes helyzetbe, amikor a kompetencia körébe tartozó populáció sorsát hosszú távon meghatározó lépéseket kellett előkészítenie. Bejelentette, hogy az Albizottság elnöksége az 1996. évben a „Tradíciók és megújulás a gyógypedagógiában” témakör megvitatására tervezi több alkalommal összehívni a bizottság tagjait. A jelen első ülésen „A Nemzeti Alapterv és a fogyatékos gyermekek iskolai fejlesztésének tartalmi szabályozása”¹ című tanulmány kerül megvitatásra, amelyet *Illyés Sándor*, az MKM munkabizottság elnöke készített és terjesztett elő. Az ülés vezetésére *Mesterházi Zsuzsát* kérte fel.

A vitaanyag, valamint a jelenlévők észrevételei alapján körvonalazódtak azok a problémák, amelyek a Nemzeti Alapterv gyógypedagógiai adaptálásában nehézséget jelentenek. A következőkben témánként kerülnek összegzésre azok a kérdések, amelyek eldöntése, illetve a rájuk adott válaszok határozzák majd meg az Irányelveket készítő bizottság további munkáját.

1) A populáció behatárolása jelenti az Irányelveket készítő bizottságnak az egyik legnehezebb feladatot. Szorító ellentmondás feszül a szakemberek véleménye szerint gyógypedagógiai nevelésre szorulóknak pénzügyi szükséglete, valamint a kormányzat által a kötelező alapfokú oktatásra biztosítható költségvetési keret között. Megoldandó feladat meghatározni az érintett populációt, az egyes csoportok életkori sávokhoz kötött pedagógiai szakaszainak behatárolását úgy, hogy azáltal valamennyi sérült gyermeknek egyenlő esélye legyen arra, hogy alapfokú iskoláztatása során képességei önmagához képest optimálisan fejlődhessenek. A „szűkítés” egyik alternatívája, hogy a klasszikus gyógypedagógiai differenciáldiagnosztikai tényező, a biológiai kórokra visszavezethető sérülés legyen csoportalkotó tényező. A gyógypedagógusok ezt a megoldást

¹ A tanulmány a Gyógypedagógiai Szemle 1996/2. számában jelenik meg.